

DE ARK

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

De Ark

September 2022

Het schoolondersteuningsprofiel (SOP) is een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die wij als individuele school binnen een samenwerkingsverband kunnen bieden.

Inhoudsopgave SOP

1. Inleiding	5
2. Algemene gegevens	6
2.1. Contactgegevens school	6
2.2 Visie school	7
Wie zijn wij?	7
Groeien in verantwoordelijkheid	7
Verantwoordelijk nemen voor eigen leerproces	7
Zelfverantwoordelijk in redzaamheid	8
Verantwoordelijkheid bij de leerteams	8
Groeien vanuit vertrouwen	8
Vertrouw op jezelf en de ander	8
Partnerschap vanuit vertrouwen	9
Vertrouwen op leergierigheid	9
2.3. kengetallen.	10
2.3.1 Aantal leerlingen en gewichtenregeling	10
2.3.3 Uitstroomgegevens	11
2.3.4 Diversiteit Quotiënt	12
3. Basisondersteuning	13
3.1 Vroegtijdige signalering van leer- opgroei en opvoedproblemen	13
3.1.1 Cognitief gebied	13
Ontwikkelingsvolgsysteem KIIJK!	13
Methodegebonden toetsen	13
Cito-toetsen	13
Verschillen tussen een Cito- en methodetoets	14
3.1.2 Sociaal-emotioneel gebied	14
3.1.3 Leren 'leren'	15
3.1.4 Aanbod voor leerlingen met een leerstoornis	16
3.2 Aanbod voor leerlingen op verschillende niveaus	16
Adaptief onderrichten	16
4. Onderwijsondersteuningsstructuur	18
4.1 Functies en taakprofielen	18

De interne begeleiders	18
Leerlingbegeleiders	18
Leerkrachtondersteuner	18
Onderwijsassistenten	18
Flexleerkrachten	19
Administratieve medewerkers	19
Conciërge	19
4.2 (Gemiddelde) groeps grootte en beschikbare formatie	19
4.3: Gecertificeerde expertise	19
4.4 Beschikbare professionals van buiten de school.	20
4.5 Kwaliteit	20
4.6 Basiskwaliteit volgens het meest recente inspectiemodel	23
5. Externe ondersteuning in de school	23
6. Randvoorwaarden	26
7. Conclusies en ambities	26
De standaarden.	26
7.1 Visie en beleid	27
Onze ambities op dit punt	27
7.2 Interne ondersteuningsstructuur	27
Onze ambities op dit punt:	27
7.3 Pedagogisch klimaat en veiligheid	28
Onze ambities op dit punt:	28
7.4 Handelingsbekwaamheid van het team	28
7.5 Samenwerken met ouders	29
Onze ambities op dit punt	29
7.6 Samenwerking met externe partners	29
Onze ambities op dit punt	29
Bijlage 1: protocol medicijnverstrekking	30
Inleiding	30
AD 1. Het kind wordt ziek op school	31
AD 2: Het verstrekken van medicijnen op verzoek	32
AD 3. Medische handelingen	33
Medische handelingen	33
Wettelijke regels	33

Aansprakelijkheid	34
Werkwijze	35
<i>Bijlage 2: Dyslexieprotocol</i>	36
Wat is dyslexie?	36
Wat doen wij op school om leesproblemen te signaleren?	36
Wat gebeurt er aan begeleiding en hulp op school?	36
Vaststellen van dyslexie?	38
Vergoedingsregeling dyslexie vanuit de gemeente IJsselstein: Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling 3.0 (PDD&B 3.0)	38
<i>Bijlage 3: Beleid AD(H)D, Asperger, Dyslexie, Dyscalculie, ODD-CD, PDD-NOS e.d</i>	40
Ark, november 2021	40
Gelijke behandeling	40
Ongelijke behandeling opheffen	40
Standpunt Inspectie van het Onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap)	40
Standpunt CITO	41
Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften - CITO	41
Een dilemma	42
Omstandigheden die het noodzakelijk maken om aanpassingen te doen en/of hulpmiddelen toe te staan.	43
<i>Bijlage 4: Plusklas</i>	47
Algemene informatie over de PLUSKLAS	47
Het doel v.d. plusklas	47
Lesinhoud Plusklas	47
Doelstellingen leerlingen (op hun niveau)	47
<i>Bijlage 5: Programma kleine kanjerkring</i>	49
Inhoud lessen kleine kanjerkring.	49
Procedure	49
Bijeenkomst 1	50
Doel	50
Inhoud	50
Bijeenkomst 2:	50
Doel	50
Inhoud	50
Bijeenkomst 3	50
Doel	50

Inhoud	50
Bijeenkomst 4	51
Doel	51
Inhoud	51
Bijeenkomst 5	51
Doel	51
Inhoud	51
Bijeenkomst 6	51
Doel	51
Inhoud	51
Bijeenkomst 7	51
Doel	51
Inhoud	52
Bijeenkomst 8	52
Doel	52
Inhoud	52
<i>Bijlage 6: Inventarisatie schoolstandaarden</i>	53

1. Inleiding

Profi Pendi is het samenwerkingsverband voor primair onderwijs en is ontstaan als gevolg van de wet Passend Onderwijs. Het bestaat uit 15 deelnemende besturen van 79 scholen, waarvan 4 SBO scholen en 1 SO school in de regio Houten, Lopik, Nieuwegein, Vianen en IJsselstein. Zoals de naam Profi (passend) Pendi (samen) al aangeeft, zorgen we met elkaar en met ouders dat elk van de 17.000 leerlingen een zo passend mogelijk onderwijsaanbod krijgt.

De opdracht van Profi Pendi is als volgt: kinderen moeten zich op school optimaal kunnen ontwikkelen, dichtbij huis. Ouders zijn daarbij altijd betrokken. Het samenwerkingsverband moet zorgen voor een netwerk van ondersteuningsmogelijkheden rondom de kinderen, de scholen en eventueel de ouders. Dat vraagt een grote mate van samenwerking met organisaties die ook rondom het kind, de school en het gezin ondersteuning verzorgen. Denk aan Centra voor Jeugd en Gezin en de jeugdgezondheidszorg. De school en de ouders regelen het vooral samen. Alle regels en procedures van Profi Pendi staan beschreven in het Schoolondersteuningsplan.

De scholen hebben de opdracht gekregen om een schoolondersteuningsprofiel op te stellen. Het is een verantwoordingsdocument en een planningsdocument. Het beschrijft zowel de bestaande situatie, de bereikte resultaten als de beoogde doelen met betrekking tot de ondersteuning van alle leerlingen bij ons op school.

De schoolbeschrijving brengt de eigen schoolsituatie, zowel kwalitatief als kwantitatief, in beeld. Het geeft informatie over de leerlingen, het team, het beschikbare budget en formatie, het onderwijs, de ondersteuningsbehoefte en –mogelijkheden.

Doel van het SOP is ouders en andere belangstellenden te informeren over de (on)mogelijkheden van de school. Ook dient het SOP als basis voor het professionaliseringsbeleid. Tenslotte geeft het zicht op de plek van de school binnen het SWV en de mogelijkheden voor interne en externe ondersteuningsmogelijkheden.

2. Algemene gegevens

2.1. Contactgegevens school

Adres: KBS De Ark, Aalbersestraat 2, 3404 JS IJsselstein

Telefoonnummer: 030-6880997

E-mail adres: directie@kbsdeark.nl

Brin: 25 KJ

Website: www.arkschool.nl

Naam directeur: a.i. Elwin Swinkels

Naam intern begeleiders: Marian Steinmann en Monique van Doorn

2.2 Visie school

Groeien in verantwoordelijkheid vanuit vertrouwen

Wie zijn wij?

De Ark is een katholieke basisschool in de wijk Zenderpark in IJsselstein en maakt onderdeel uit van de scholen stichting Trinamiek.

Bij ons staat de **GROEI** centraal, zowel bij de leerlingen als in ons lerarenteam. We spelen in op nieuwe ontwikkelingen in de samenleving en we zijn ons ervan bewust dat ieder kind op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo leert. Wij willen kinderen een fijne schooltijd bieden; een schooltijd waarin zij alle ruimte krijgen om te groeien, zowel in kennis, creativiteit als in sociale vaardigheden. De kinderen ontwikkelen kwaliteiten en vaardigheden die hen in de rest van hun leven van pas kunnen komen. Wij baseren ons op twee belangrijke waarden:

- Groeien in verantwoordelijkheid
- Groeien vanuit vertrouwen

Groeien in verantwoordelijkheid

VERANTWOORDELIJK NEMEN VOOR EIGEN LEERPROCES

Door de hele school begeleiden we de kinderen in het '**Leren leren**', als voorbereiding op de volgende stap, het voortgezet onderwijs. Kinderen groeien op in een dynamische, open wereld. Een wereld waarin kennis, informatie en sociale media via internet voor iedereen vindbaar en toegankelijk is. Wij zijn ervan overtuigd dat het op een juiste manier verwerken van deze overvloed aan informatie en impulsen belangrijke vaardigheden voor de toekomst zijn. We leren de kinderen bijvoorbeeld zelfstandig te werken, taakaanpak te structureren, mate van aandacht te reguleren, samen te werken en te reflecteren. Vanaf groep 3 houden de kinderen zelf bij wat ze al goed kunnen en wat hun volgende stap gaat zijn op deze ontwikkelingsgebieden.

Verantwoordelijkheid nemen voor je eigen leerproces is onlosmakelijk verbonden met zelfkennis. Dit geldt voor alle kinderen maar ook zeker voor de kinderen die iets extra's nodig hebben. Zo hebben wij als school ervoor gekozen om op twee onderdelen extra te investeren in tijd en kennis om een passend onderwijs te realiseren. Het gaat om de **meerbegaafde kinderen** en de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben op **sociaal emotioneel** gebied. We leren ze in te zien waar ze goed in zijn, hoe ze dit kunnen benutten en begeleiden ze in hun leerroute.

ZELFVERANTWOORDELIJK IN REDZAAMHEID

Het begrip **zelfstandigheid** is nauw verbonden met zelfredzaamheid.

Zelfstandigheid/Zelfredzaamheid is het in staat zijn om onafhankelijk te zijn van een ander. Dat gaat niet alleen om praktische dingen, maar ook om zelfstandig keuzes maken. Dat wil niet zeggen dat je geen advies meer nodig hebt, maar het is ook heel leerzaam voor een kind als het mag 'struikelen'. Leren gaat met vallen en opstaan.

Daarnaast laten we de leerlingen meedenken met ontwikkelingen op school o.a. in de **leerlingenraad**. Uit iedere klas vanaf groep 5 is een vertegenwoordiger die de belangen van de kinderen bespreekbaar maakt met de directie van de school en hun visie geeft op het onderwijs. Zij ervaren het immers aan den lijve!

Zelfredzaamheid in deze tijd betekent ook dat je je kunt redden met de **Engelse taal**. Engels wordt steeds belangrijker in het leven van de kinderen van nu en daarom geven wij de kinderen vanaf groep 1 Engelse les door middel van het zingen van bekende liedjes. Hierdoor is de drempel van spreken laag en werken ze aan het opbouwen van de woordenschat. We maken handig gebruik van de taalontvankelijkheid van jonge kinderen en als bijkomend voordeel stimuleert dit de totale taalontwikkeling van een kind.

VERANTWOORDELIJKHEID BIJ DE LEERTEAMS

Wij proberen onze leerlingen zoveel mogelijk tot bloei te laten komen door ze op hun eigen leeftijds- en begripsniveau te onderwijzen en te begeleiden (passend onderwijs). De complexiteit neemt steeds meer toe en daarmee ook het belang van onderlinge afstemming. Niet alleen met de kinderen en hun ouders, maar ook tussen leerkrachten onderling. Hiervoor benutten we intensief elkaars kennis en ervaring in de zogeheten **leerteams**. Deze leerteams bestaan uit een kleine groep leerkrachten die samen verantwoordelijk zijn voor het onderwijs en de resultaten van hun leerjaar. Ze worden daarbij ondersteund door verschillende **specialisten** die we binnen school hebben opgeleid: rekenen, taal, gedrag, excellentie en zorg.

Groeien vanuit vertrouwen

VERTROUW OP JEZELF EN DE ANDER

Wij vinden het belangrijk dat kinderen positief over zichzelf en anderen denken en op een fatsoenlijke en respectvolle manier met elkaar omgaan. Daarom besteden we in alle groepen expliciet en geïntegreerd aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Dit doen we door middel van de **Kanjertraining**. We leren de kinderen op een positieve en speelse manier om bijvoorbeeld complimentjes te geven en te ontvangen, zich te presenteren en op een goede manier voor zichzelf op te komen. De Kanjertraining is niet alleen een apart vak maar komt tot uitdrukking in ons dagelijks handelen. Het belangrijkste uitgangspunt van de Kanjertraining is dat alle kinderen goed zijn zoals ze zijn en dat we zoeken naar oplossingen die

goed zijn voor alle partijen. Bij ongewenst gedrag wordt nadrukkelijk alleen het gedrag afgekeurd, nooit het kind zelf.

Een mooie uiting van de waarden vertrouwen is het **maatjeswerk**. Zowel binnen iedere groep als groepsdoorbrekend wordt er met maatjes gewerkt. Kinderen leren niet alleen van de leerkracht, maar vooral ook van en met elkaar. Aan een maatje kun je vragen stellen tijdens het zelfstandig werken, samen opdrachten maken, maar ook hulp bij elkaar zoeken tijdens het buitenspelen. Maatjesgroepen binnen de school werken bijvoorbeeld samen tijdens creatieve activiteiten, maar staan ook samen buiten wanneer we Sinterklaas binnenhalen. Op deze manier leren de leerlingen ook zorg voor elkaar te dragen.

PARTNERSCHAP VANUIT VERTROUWEN

Wij hechten veel waarde aan een zorgvuldige samenwerking met de ouders. Onze deuren staan iedere ochtend letterlijk open, waardoor het contact met ouders laagdrempelig is. Wij zijn de pedagogische en didactische deskundigen en de ouder is de expert als het over de eigenheid van het kind gaat. De kunst is om deze **krachten te bundelen** en samen te gaan voor een optimale ontwikkeling van het kind. Dit bespreekt de leerkracht samen met de ouders aan het begin van het schooljaar en de zogeheten afstemmingsgesprekken. Een goede samenwerking betekent dat we elkaar tijdig op de hoogte brengen van alle zaken rondom de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Daarom hebben wij ervoor gekozen ons administratiesysteem **ParnasSys open te zetten**, zodat u altijd op de hoogte bent van resultaten van uw kind.

Vertrouwen op leergierigheid

Mensen zijn nieuwsgierig en leergierig, van meet af aan uit op sociale binding, kennis en vaardigheden. Naast een spannende en uitdagende leeromgeving is het van belang om de nieuwsgierigheid en leergierigheid van kinderen te kunnen blijven voeden. Wij bieden de kinderen ruimte voor **‘Talentontwikkeling’**, zowel onder als buiten schooltijd waarbij creativiteit in doen en denken een belangrijke waarde is. Kinderen krijgen les in drama, beeldende vorming en dans/toneel. Er zijn **techniek ontdeklokken** beschikbaar voor lessen over audio-visuele vorming, 3D printen en programmeren. Al deze lessen proberen we zo veel mogelijk te integreren met het programma in de klassen, zodat het op deze manier nog boeiender worden.

Aan het eind van de basisschool zien wij dat alle kinderen een grote groei hebben doorgemaakt. Als ze afscheid nemen van onze school gaan ze als echte Kanjers de toekomst tegemoet!

2.3. Kengetallen.

2.3.1 Aantal leerlingen en gewichtenregeling (september 2022)

Hier wordt de leerling populatie en de leerling totalen van de school beschreven.

Ark	J	M	Totaal
4 jaar	29	22	51
5 jaar	28	31	59
6 jaar	27	30	57
7 jaar	33	21	54
8 jaar	30	40	70
9 jaar	32	28	60
10 jaar	27	25	52
11 jaar	31	24	55
12 jaar	8	6	14
Totaal	245	227	472

2.3.3 Uitstroomgegevens

Op basis van de resultaten van ons CITO leerlingvolgsysteem, de methodetoetsen en de indruk die we verkrijgen van de leerling op het gebied van werkhouding, doorzettingsvermogen, taakgerichtheid en de mate van zelfstandigheid, wordt door de leerkrachten, in overleg met de intern begeleider, een advies voor het voortgezet onderwijs vastgesteld. Eind groep 7 zal de leerkracht in een gesprek reeds een pré-advies afgeven. Dit advies zal u een eerste richtlijn geven aan welk niveau u moet denken bij de schoolkeuze van uw kind. In groep 8 zal de leerkracht in de maand november dit pré-advies verder concretiseren. Uiteindelijk zal in januari of februari een definitief advies gegeven worden.

Gemiddeld scoort onze school boven het landelijk gemiddelde op de Centrale Eindtoets. Hieronder staat een overzicht van de uitstroom van de leerlingen naar de verschillende typen voor voortgezet onderwijs van de afgelopen 4 jaar van beide scholen.

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Voortgezet SO	-	-	-	-
Praktijk-onderwijs VO	-	-	-	-
VMBO-BL (LWOO)	-	-	-	-
VMBO BL/KL (LWOO)	1	3	2	2
VMBO-KL/TL (LWOO)	3	3	5	4
VMBO KL/TL	2	2	1	1
VMBO TL	20	10	5	3
VMBO-TL/HAVO	5	16	5	11
HAVO	12	23	14	14
HAVO/VWO	9	13	16	14
VWO	28	22	32	34
Totaal schoolverlaters	80	92	80	83

2.3.4 Diversiteit Quotiënt (september 2022)

In het overzicht wordt de diversiteit omvang van de leerlingpopulatie van de school weergegeven.

4,6 % van de leerlingen heeft dyslexie

0,6 % van de leerlingen een vermoeden van dyscalculie

0,4 % van de leerlingen heeft een intelligentie die valt onder laag gemiddeld (55-80)

0,6 % van de leerlingen heeft een intelligentie passend bij meer begaafd (130>)

0,8 % van de leerlingen heeft taalontwikkelingsstoornis (TOS)

5,2 % is gediagnosticeerd met een gedragsstoornis, waarvan:

- 0,6 % Autisme Spectrum Stoornis (ASS)
- 0,2 % Angststoornis/depressief
- 3,8 % ADHD of ADD
- 0,2 % comorbiditeit van meerdere stoornissen
- 0,2 % van de leerlingen heeft een hechtingsstoornis
- 0,2 % heeft ODD

3. Basisondersteuning

Kinderen moeten onderwijs krijgen dat bij hen past. Alle scholen bieden een basis onderwijsaanbod, daar hoort ook ondersteuning bij. De leerkrachten zullen ondersteuning moeten bieden aan kinderen die wat extra's nodig hebben. Er moeten keuzes gemaakt worden wat betreft de mogelijkheden in de groep en in de school. Deze afspraken en werkwijze is continu aan verandering onderhevig. Als school blijven we investeren in het professionaliseren van de leerkrachten om steeds meer zelf, in de school, te kunnen doen aan preventieve en licht curatieve interventies.

3.1 Vroegtijdige signalering van leer- opgroei en opvoedproblemen

Tijdens de schoolloopbaan wordt de ontwikkeling van de leerlingen gevolgd op cognitief gebied (verschillende vakgebieden), maar ook de sociaal-emotionele ontwikkeling en de wijze waarop de leerlingen in staat zijn om te 'leren' wordt gevolgd.

3.1.1 Cognitief gebied

Ontwikkelingsvolgsysteem KIIK!

Bij de groepen 1/2 wordt het ontwikkelingsvolgsysteem 'Kijk!' gebruikt. De leerkracht observeert het kind gedurende het hele schooljaar en registreert de observatiegegevens in het systeem. Hierin staan de ontwikkelingslijnen beschreven, deze zijn onderverdeeld in verschillende domeinen: sociaal emotioneel, rekenen, taal en motoriek.

Iedere ontwikkelingslijn is onderverdeeld in leeftijdscategorieën. Hierbij is dan ook aangegeven welke ontwikkeling bij welke leeftijd hoort. Op die manier kunnen wij zien of de kinderen zich op- onder- of boven niveau ontwikkelen en in welk tempo. Hierdoor kunnen wij een meer passend pedagogisch- en didactisch onderwijsaanbod aanbieden. Naar aanleiding van deze observaties maken wij ook de schoolverslagen.

Methodegebonden toetsen

De verschillende vakgebieden worden gewaardeerd op basis van de methodetoetsen en observaties. De methodetoetsen controleren na ieder onderdeel (hoofdstuk, blok, thema) in welke mate de leerling de aangeboden kennis en vaardigheden uit de methode (op korte termijn) beheerst.

Cito-toetsen

De Cito-toetsen zijn onafhankelijke toetsen die landelijk genormeerd zijn. Deze toetsen hebben tot doel de mate van beheersing van de leerstof over een langere periode te meten. De scores die het kind op deze toetsen behaalt, worden vergeleken met het landelijk gemiddelde van leerlingen in dezelfde leeftijdscategorie. De scores op deze toetsen kunnen afwijken van de methodetoetsen.

Vanaf groep 3 worden ze elk half jaar opgenomen in de toetskalender. In groep 8 wordt de basisschoolperiode afgesloten met de Centrale Eindtoets.

Verschillen tussen een Cito- en methodetoets

Er kan een verschil bestaan in het resultaat tussen de Cito- en methodetoetsen. Het verschil in resultaat kan van alles betekenen. Een groot verschil is voor de leerkracht reden om nader onderzoek te verrichten, bijvoorbeeld door de antwoorden te bekijken of in gesprek te gaan met de leerling. Tevens kan de uitslag vergeleken worden met eerdere toetsen, omdat er misschien sprake is van een incident. Verschillen kunnen ook ontstaan doordat Cito-toetsen opgaven bevatten op een lager en hoger niveau dan het onderwijsaanbod van de afgelopen periode. Hierdoor kunnen de prestaties van de leerlingen, die meer dan wel minder moeite hebben op een bepaald vakgebied, in kaart gebracht worden. Een Cito-toets bevraagt per definitie meer en andere leerstof dan in de lessen wordt aangeboden door de leerkracht of de methode en doet hierdoor meer beroep op het inzicht van de leerling. Verschillen in resultaten zijn kortom goed mogelijk.

Er zijn drie belangrijke verschillen tussen een Cito-toets en een methodetoets:

1. De Cito-toetsen meten een vaardigheid als geheel, een methodetoets meet (onderdelen van) vaardigheden die net aan bod zijn geweest. Methodetoetsen zijn veelal beheersingstoetsen. Cito-toetsen zijn vaardigheidstoetsen. Een Cito-toets bevat opgaven van uiteenlopende moeilijkheidsgraad. Dat zijn niet alleen opgaven passend bij de groep waarin de leerlingen zitten, maar ook opgaven die beduidend moeilijker of makkelijker zijn. Zo komen verschillen tussen leerlingen naar voren en wordt ook duidelijk welke leerlingen wat extra's aankunnen.
2. Cito-toetsen zijn landelijk genormeerd, een methodetoets heeft doorgaans geen landelijke vergelijkingsnorm. Bij een methodetoets formuleert de methode zelf haar richtlijnen, bijvoorbeeld dat de beheersing voldoende is als acht van de tien vragen goed zijn gemaakt. De Cito-toetsen worden voor de uitgave bij een grote representatieve groep leerlingen afgenomen om zo de landelijke verdeling van de scores vast te stellen. De toetsuitslagen geven een beeld hoe een leerling scoort ten opzichte van leeftijdgenoten. De mogelijke uitstroom naar het voortgezet onderwijs kan hierdoor mede bepaald worden.
3. De methodetoets helpt de leerkracht en de leerling om in te schatten welke aangeboden kennis en vaardigheid wel of niet beheerst wordt. De methodetoets toetst alle onderdelen van het onderwijsprogramma en diagnosticeert welke extra ondersteuning of uitdaging wenselijk is.

3.1.2 Sociaal-emotioneel gebied

In onze school proberen we een pedagogisch klimaat te scheppen waarin we kinderen accepteren zoals ze zijn: jonge mensen met een eigen, zich ontwikkelende persoonlijkheid. We

willen de kinderen de ruimte geven en de mogelijkheden bieden voor hun eigen, unieke ontwikkeling.

Voorwaarden om goed te kunnen functioneren zijn: je thuis voelen, je prettig, veilig en geborgen voelen. Er moet een basis zijn van wederzijds respect en vertrouwen.

We begeleiden onze kinderen in alle klassen hierin eenduidig, middels de Kanjertraining. De Kanjertraining is gericht op het creëren en behouden van een positief pedagogisch klimaat in de klas en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Het groepsgebeuren staat hierbij centraal en natuurlijk de rol die iedereen daarin speelt. Het doel van de training is dat kinderen leren op een goede manier met zichzelf om te gaan en met een ander. De kanjertraining kent vijf uitgangspunten: we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, niemand speelt de baas, niemand lacht uit, niemand doet zielig. De uiteenzetting wordt aangevuld met ervaringen uit de dagelijkse praktijk, en thema's zoals die in de kanjerboeken zijn uitgewerkt.

De Kanjerlessen gaan uit van de positieve eigenheid van het kind, die het verlangen heeft om goed te doen. Er wordt in de lessen gebruik gemaakt van vier gedragstypen. De Kanjer (witte pet), de Vlerk (zwarte pet), de Aap (rode pet) en het Konijn (gele pet). Kinderen gedragen zich, evenals volwassenen, verschillend in verschillende situaties. Je bent dus geen gedragstypetje, maar je gedraagt je op dat moment als de Kanjer, Konijn, Aap of Vlerk of een combinatie hiervan. Daarbij is de Kanjertraining contextueel van aard. Dat wil zeggen: De Kanjertraining richt zich op de school, de ouders en de kinderen. Zo krijgt de omgang en communicatie met ouders krijgt ook aandacht binnen de Kanjertraining.

Daarnaast kent de Kanjertraining nog een leerlingvolgsysteem waarin de sociale verhoudingen en gedragingen van de klas geregistreerd worden. Dit wordt twee keer per jaar getoetst in november en mei. Naar aanleiding van de uitkomsten kunnen er gesprekken plaatsvinden tussen leerkracht en kind of leerkracht en ouder. Iedere school heeft de plicht om ieder jaar de Sociale Veiligheidsvragenlijst in te laten invullen door de leerlingen. Deze vragenlijst is onderdeel van de Kanjertraining en de resultaten worden automatisch met de inspectie gedeeld.

We hebben ons met het hele team geschoold in de aanpak van de Kanjertraining. Met als resultaat een certificering: De Ark is een Kanjerschool!

3.1.3 Leren 'leren'

Tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen wordt aandacht besteed aan de manier van leren. Hierbij wordt onder andere gelet op de werkhouding, het doorzettingsvermogen, de taakgerichtheid en de mate van zelfstandigheid van de leerlingen. Vanaf het schooljaar 2014-2015 is de leerlijn 'leren leren' één van de pijlers binnen het onderwijsaanbod van de school. De mate van ontwikkeling zal dan ook gevolgd worden.

3.1.4 Aanbod voor leerlingen met een leerstoornis

Wij hebben als school beleid opgesteld waarin we uitleggen welke compenserende en dispenserende maatregelen we nemen bij een bepaalde leerstoornis. We denken hierbij aan AD(H)D, Asperger, Dyslexie, Dyscalculie, ODD-CD, PDD-NOS e.d

Voor dyslexie hebben we nog een apart document opgesteld dat gebaseerd is op het Protocol Leesproblemen en dyslexie van het expertisecentrum Nederlands. Hierin staat omschreven wat dyslexie is en welke begeleiding u van ons als school kunt verwachten.

In bijlage 2 kunt u het dyslexieprotocol vinden en in bijlage 3 het document Beleid diverse stoornissen.

3.2 Aanbod voor leerlingen op verschillende niveaus

Adaptief onderrichten

Wij willen de kinderen de basisvaardigheden volgens de kerndoelen aanleren. Van groep 1 tot en met 8 is er een doorgaande lijn in de ontwikkeling van de kinderen, dus zonder te grote sprongen. Snelle leerlingen dienen anders te worden begeleid dan de kinderen die er wat meer tijd voor nodig hebben. Daarvoor werken wij op veel vakgebieden in 4 verschillende niveaugroepen. De verschillende groepen kunnen per vak, maar ook per periode of aan te leren lesdoel variëren:

1. DE INSTRUCTIEAFHANKELIJKE KINDEREN:

Deze kinderen hebben veel begeleiding van de leerkracht nodig. Zo kunnen deze leerlingen bij de leerkracht komen voor een instructie (pre-teaching) of na de gezamenlijke instructie bij de leerkracht. De leerkracht heeft ook de mogelijkheid om leerlingen extra werktijd te geven binnen het zelfstandig werken. In zo'n kleine groep kan de leerkracht de instructie herhalen, aanpassen en direct feedback geven op het handelen van de leerlingen. Hierdoor kunnen ze het niveau van de groep blijven volgen.

2. DE INSTRUCTIEGEVOELIGE KINDEREN (BASISGROEP):

Dit is het merendeel van de kinderen uit de groep. Zij hebben voldoende aan een korte instructie. Op school geven we les volgens het directe instructiemodel. Dit model kent 7 fasen:

FASE 1: TERUGBLIK

Samenvatting van voorgaande stof, bespreken van het werk, benodigde voorkennis ophalen en indien nodig de voorkennis opnieuw ophalen.

FASE 2 : ORIËNTATIE

Presenteer onderwerp van de les, relateer de les aan voorgaande of komende lessen en geef de lesdoelen aan.

FASE 3: UITLEG

Onderwijs in kleine stappen, gebruik heldere taal, geef concrete voorbeelden, doe vaardigheid voor, anticipeer op moeilijkheden, speel vragen van leerlingen terug naar de groep, vergroot stapsgewijs de moeilijkheidsgraad, geef een samenvatting van de hoofdzaken.

FASE 4: BEGELEIDE OEFENING

Laat leerlingen oefenen, geef korte duidelijke opdrachten, stel veel vragen, zorg dat leerlingen betrokken blijven, zorg voor hoge successcores, ga door met oefenen tot de leerlingen de stof onder de knie hebben, verminder geleidelijk de ondersteuning en maak gebruik van leerlingen die elkaar onderwijzen.

FASE 5: ZELFSTANDIGE VERWERKING

Zorg dat leerlingen direct kunnen beginnen, zorg voor een ononderbroken oefenfase, stimuleer leerlingen zelf op zoek te gaan naar oplossingen, laat leerlingen elkaar helpen, controleer het werk, laat leerlingen in kleine groepjes werken, geef extra instructie aan zwakkere leerlingen en verrijkingsstof aan goed presterende leerlingen.

FASE 6 : TOETS EN TRANSFER

Laat leerlingen vertellen wat goed ging, niet goed ging en wat ze de volgende keer anders gaan doen, controleer of het lesdoel bereikt is en laat de leerlingen zelf het leerproces evalueren, stel veel vragen.

FASE 7: TERUG- EN VOORUITBLIK

Plaats de les in de context van een lessenreeks en geef aan waar de volgende les over zal gaan.

3. *DE INSTRUCTIEONAFHANKELIJKE KINDEREN:*

Deze kinderen hebben weinig tot geen instructie van de leerkracht nodig. Zij zullen de begeleide inoefening niet nodig hebben en kunnen dus alvast beginnen aan de verwerkingsstof. Vaak maken deze kinderen de compact route uit de methodes. Dit betekent dat zij alleen de oefeningen maken die nieuw zijn. De herhaling van de lesstof kunnen zij overslaan. In plaats daarvan maken zij de uitbreidings- en verwerkingsopdrachten uit de methodes.

4. *OVERIG: SPECIFIEKE ZORG AAN BEPAALDE LEERLINGEN:*

Incidenteel is er een kind dat een geheel of gedeeltelijk eigen programma volgt. Hij of zij krijgt leerstof die past bij de onderwijsbehoeften: leerstof terugpakken uit het voorgaande jaar (eigen leerlijn volgens het boek/de methode), extra werk uit de Plusklas of oefeningen vanuit de leerlingbegeleider. Dit gaat niet meer om basisondersteuning, maar om extra ondersteuning bekostigd vanuit een arrangement Passend Onderwijs.

4. Onderwijsondersteuningsstructuur

4.1 Functies en taakprofielen

De organisatie en dagelijkse leiding van de beide scholen zijn in handen van één managementteam. Het managementteam bestaat uit een directeur en drie bouwcoördinatoren. De directie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de school. Samen met de bouwcoördinatoren volgen en bespreken zij de ontwikkelingen van de school. De bouwcoördinatoren zorgen voor de aansturing van de verschillende bouwgroepen (groep 1 en 2, groep 3 t/m 5 en groep 6 t/m 8). Zij zorgen voor onderlinge afstemming op zowel inhoudelijk als organisatorisch gebied.

Leerkrachten staan met veel plezier voor de klas en begeleiden de kinderen dagelijks bij hun cognitieve (kennis), motorische, expressieve en sociaal-emotionele groei. Zij worden hierbij ondersteund door onze interne begeleiders, leerlingbegeleiders, leerkrachtondersteuner, onderwijsassistenten, administratieve medewerkers en conciërge.

De interne begeleiders

Zij ondersteunen de leerkrachten in het onderwijsproces en bij oudergesprekken. Samen met de leerkracht bekijken ze hoe er zo goed mogelijk inhoud gegeven kan worden aan de begeleiding van de kinderen en aan het invullen van hun onderwijsbehoeften. Ze volgen ook de doorgaande lijn van de leerlingen gedurende een aantal jaren en de ontwikkelingen van de groep als geheel.

Leerlingbegeleiders

Dit zijn leerkrachten die bepaalde leerlingen met een speciale ondersteuningsvraag helpen in hun ontwikkeling. Deze begeleiding vindt vaak buiten de groep plaats in kleine groepjes of individueel. Zo zijn er leerkrachten die een kleine groep kinderen begeleiden in hun sociaal emotionele ontwikkeling, of extra aanbod bieden in de plusklas. Er is ook een leerlingbegeleider op school aanwezig die 1-op-1 begeleiding verzorgt (arrangement Passend Onderwijs).

Leerkrachtondersteuner

De school heeft de beschikking over een leerkrachtondersteuner voor de midden- en bovenbouw. Zij ondersteunt de leerkrachten door binnen en buiten de groep leerlingen te begeleiden die extra ondersteuning behoeven.

Onderwijsassistenten

Op school hebben wij een tweetal onderwijsassistenten. Zij ondersteunen met name de leerkrachten in de onderbouw. Zij zijn op vaste tijden in de groep aanwezig om groepjes leerlingen te begeleiden in hun ondersteuningsvraag.

Flexleerkrachten

De school heeft ook de beschikking over flexleerkrachten. Het zijn leerkrachten zonder eigen groep. Deze leerkrachten worden ingezet om de werkdruk van de andere leerkrachten te verlichten. Flexleerkrachten worden ingezet om de groep over te nemen, zodat de groepsleerkracht onder schooltijd aan administratieve taken kan werken. Daarnaast kunnen flexleerkrachten ingezet worden om kleine groepjes leerlingen te begeleiden of om na te kijken of ander administratief werk voor een groepsleerkracht te verrichten.

Administratieve medewerkers

We hebben verschillende administratieve krachten in dienst. We hebben een administratieve kracht die verantwoordelijk is voor de leerlingadministratie en twee administratieve krachten die ondersteunende werkzaamheden voor het gehele team verzorgen en de mensen aan de telefoon en aan de deur te woord staan.

Conciërge

Er is één man in dienst die mede verantwoordelijk is voor het onderhoud en het beheer van de gebouwen. Hij wordt ook regelmatig ingeschakeld voor allerlei klussen in en rond de klas.

4.2 (Gemiddelde) groepsgrootte en beschikbare formatie

In onderstaand schema wordt de beschikbare formatie en de gemiddelde groepsgrootte weergegeven van de afgelopen 4 jaar:

	2019-2020*	2020-2021*	2021-2022**	2022-2023**
Aantal groepen	22	22	21	19
Aantal leerlingen	629	588	514	472
Gemiddelde groepsgrootte	28,59	26,72	24,47	24,84

* gemeten eind schooljaar

** gemeten begin schooljaar

De krimp van de school kan verklaard worden door de 'vergrijzing' in de wijk Zenderpark van leerlingen in de basisschoolleeftijd.

4.3: Gecertificeerde expertise

Wij zijn een lerende school bestaande uit een team van 46 betrokken medewerkers. We vinden het belangrijk dat we blijvend investeren in onze eigen groei en ons onderling vertrouwen. Verantwoordelijkheid nemen, maar ook geven vinden we belangrijk. Daarom besteden we veel tijd en aandacht aan de ontwikkeling van medewerkers, organiseren we met regelmaat teamdagen en volgen we gezamenlijk studie trainingsdagen bij verschillende expertisecentra.

Inmiddels hebben we verschillende specialisten in ons team die een belangrijke rol vervullen bij de schoolontwikkelingen. Hieronder een overzicht van de verschillende gecertificeerde werknemers per taak/functie bij ons op school.

taak/functie	bezetting
management	1 directielid 3 bouwcoördinatoren
ondersteuningsteam	2 intern begeleiders
sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag/werkhouding	alle teamleden van De Ark zijn of worden gecertificeerd kanjertrainer. 2 coördinatoren gedrag 1 kanjercoördinator
hoogbegaafdheid	2 teamleden zijn gecertificeerd talentbegeleider basisonderwijs
rekenen	1 rekencoördinator
taal/lezen	2 taalcoördinatoren
schoolopleider (begeleiding studenten/leerkrachten)	1 schoolopleider
leerkracht specialisatie	1 coördinator leren leren 1 ICT-coördinator

4.4 Beschikbare professionals van buiten de school.

Voor een overzicht van hulpverleningsinstanties kan men door middel van de link van SBO de Wenteltrap terecht: <https://sbodewenteltrap.nl/>

De lijst wordt actueel gehouden door het OEC van De Wenteltrap. Voor meer specifieke vragen ten aanzien van hulpverlenende instantie kan men terecht bij de ambulant begeleiders van het OEC.

4.5 Kwaliteit

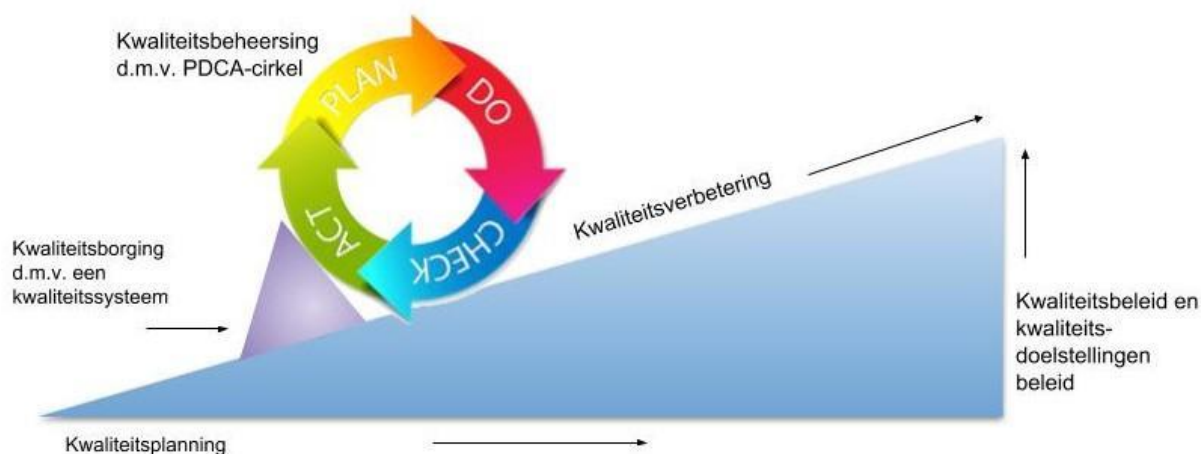
Om de kwaliteit van onze school te garanderen en waar nodig te verbeteren, moeten we zicht hebben op alle aspecten ervan. Het meten van gegevens op zich is echter nog geen kwaliteitszorg. We realiseren ons dat we de gegevens moeten analyseren en interpreteren

verbeteringen moeten plannen en realiseren, en na verloop van tijd opnieuw moeten meten. De kwaliteitszorg van onze school is daarom een cyclisch proces, waarbij wij gebruik maken van de PDCA-cirkel of cirkel van Deming. Het inspectierapport, de tevredenheid enquête en de resultaten uit het Parnassys leerlingvolgsysteem, vormen het beginpunt van de cirkel. Op basis van deze gegevens wordt een plan gemaakt voor de komende periode. Nadat het plan is uitgevoerd, wordt een evaluatie gehouden en worden zo nodig nieuwe afspraken gemaakt. Na het doorlopen van de hele cirkel zorgen we dat de bereikte doelen geborgd worden.

De PDCA-cirkel kan worden gecombineerd met het INK-management model. Daardoor wordt duidelijk welke aandachtsvelden centraal staan in de fasen Plan, Do, Check en Act.

Het onderstaande schema brengt het hele cyclische proces rond kwaliteitszorg in beeld. Hier is ook zichtbaar dat kwaliteitszorg niet compleet is zonder borging.

De instrumenten om informatie te verzamelen worden cyclisch ingezet. In het overzicht is de cyclus weergegeven:

Instrument/ jaar van afname	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
kwaliteitsvragenlijsten				X	X
personeelsvragenlijst		X		X	X
oudervragenlijst		X	X		X
leerlingvragenlijst		X	X		X
jaargesprek leerkrachten	X	X	X	X	X
functioneringsgesprek directeur		X	X	X	X
beoordelingsgesprek directeur	X				
klassenbezoeken	X	X	X	X	X
bezoek inspectie/digitale vragenlijst	X	X		X	

Cito / KIIJK! / Kanjer	X	X	X	X	X
methodegebonden toetsen	X	X	X	X	X
resultaten voortgezet onderwijs	X	X	X	X	X
RI&E	X	X	X	X	X

Op basis van de resultaten zullen we plannen wanneer we welke onderdelen verder uitwerken. De stappen die we willen zetten, nemen we op in onze meerjarenplanning.

4.6 Basiskwaliteit volgens het meest recente inspectiemodel

Voor het meest recent oordeel van de inspectie verwijzen we naar de site van de Onderwijsinspectie: <https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>. Hier kunt u zoeken op: De Ark, IJsselstein met Brinnummer 25KJ.

5. Externe ondersteuning in de school

Wij werken als school nauw samen met allerlei externe deskundigen die onze leerlingen begeleiden in hun ontwikkeling. Dit gebeurt soms onder schooltijd, maar ook vaak na schooltijd. Voorbeelden van begeleiders die regelmatig bij ons op school aanwezig zijn:

- Fysiotherapie van Fred Gras (Groene Biezen)
- Logopedie van Antoinette Portier en Yvonne de Wit (log. Praktijk De Wit en Portier)
- Ambulante begeleiders vanuit een clusterschool
- Orthopedagogen vanuit ICU en Opdidakt voor dyslexiebegeleiding (vergoede regeling ED)
- ProfiPendi
- OEC

Daarnaast kent onze school een aantal extra ondersteuningsarrangementen Passend Onderwijs, die voor een kleine groep kinderen of voor kinderen individueel structureel onderdeel uitmaken van het onderwijsaanbod van de school en ook gegeven worden door leerkrachten vanuit ons team of door een externe partij (Juf&Mees).

VVE

Deskundigheid	Onderbouwleerkrachten hebben scholing gevolgd en houden zich blijvend op de hoogte van nieuwe inzichten
Aandacht en tijd	Opgenomen in het beredeneerd aanbod. Leerkrachten vormen taalgroepjes.
Voorzieningen/ Programma's	Er wordt gewerkt met "Kleuterplein", de thema's en lesstof zijn afgestemd op het programma van de groep
Methodieken	
Schoolgebouw	Voor de tutorgroepjes is een rustige aantrekkelijke ruimte beschikbaar.
Samenwerking ouders	Ouders worden op de hoogte gebracht van de vorderingen.
Samenwerking externe partners	Er vindt overdracht plaats bij de overgang van voorschoolse instellingen naar de basisschool.

Plusklas

(werkwijze plusklas vanaf M5: bijlage 4)

Deskundigheid	De plusklasbegeleider participeert in een intervisiegroep binnen het bestuur om nieuwe ontwikkelingen bij te houden.
Aandacht en tijd	Eén keer per twee weken komt een Plusklasgroep een ochtend bij elkaar.
Voorzieningen/ Programma's	De kinderen werken aan gezamenlijke opdrachten en aan een eigen project volgens het TASC-model.
Methodieken	Verder worden er denkvragen gesteld aan de hand van denksleutels en filosofische stellingen.
Schoolgebouw	De plusklas heeft de beschikking over een lokaal en een laptopkar.
Samenwerking ouders	De ouders worden op de hoogte gehouden van de vorderingen van hun kind in de plusklas door een inlegvel in het rapport en tijdens de rapportavonden.

Samenwerking externe partners	Incidenteel kan een externe deskundige uitgenodigd worden om gastlessen te geven.
--------------------------------------	---

Leerlingbegeleider voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag (arrangement Passend Onderwijs)

Deskundigheid	De leerlingbegeleider heeft aanvullende diploma's gehaald.
Aandacht en tijd	Twee keer per week komt de leerling ongeveer 30/45 minuten bij de leerlingbegeleider.
Voorzieningen/ Programma's Methodieken	De leerling werkt samen met de leerlingbegeleider aan de ontwikkelingsdoelen opgesteld in een ontwikkelingsperspectief (OPP)
Schoolgebouw	De begeleiding vindt plaats in een aparte ruimte of in de klas.
Samenwerking ouders	De ouders worden op de hoogte gehouden van de vorderingen van hun kind in een zogenaamd grootoverleg. Hierbij neemt ook de ambulant begeleider van de clusterschool deel.
Samenwerking externe partners	Regelmatig is er overleg met de toegewezen ambulante begeleider vanuit de clusterschool of begeleiders vanuit het OEC/ begeleider Juf&Mees.

Kleine Kanjergroep (Programma Kleine Kanjergroep: bijlage 5)

Deskundigheid	De Kleine Kanjergroep wordt gegeven door de Kanjercoördinator. Zij heeft een licentie Kanjercoördinator/anti-pestcoördinator. Elk jaar is er een intervisiemoment.
Aandacht en tijd	De kinderen die het programma van de Kleine Kanjertraining volgen komen 8 keer bij elkaar. Iedere sessie duurt ongeveer anderhalf uur.
Voorzieningen/ Programma's Methodieken	Het programma is gebaseerd op de inhoud van de Kanjerlessen uit de groep en kent verschillende thema's die in de kleine groep worden uitgediept. Kinderen spelen situaties na en vertellen elkaar wat ze in de praktijk ervaren.
Schoolgebouw	De Kleine Kanjergroep heeft de beschikking over een ruimte in school.
Samenwerking	De ouders komen twee keer op gesprek: voorafgaand aan het programma

ouders	en na afloop.
Samenwerking externe partners	De Kanjercoördinator werkt nauw samen met het team van het instituut van de Kanjertraining.

6. Randvoorwaarden

De Ark staat open voor alle kinderen. Een school is dé plek om kinderen de beperkingen en de betrekkelijkheid ervan te leren kennen. Bij de afweging om kinderen aan te nemen staat het belang van het kind centraal.

De school zal bij ieder individu een afweging maken of het verantwoord is om de leerling te onderrichten bij ons op school. Mochten wij tot de conclusie gekomen zijn dat de leerling op een andere school binnen ons samenwerkingsverband beter tot zijn recht komt, zullen wij dit gesprek met de ouders aangaan.

De volgende overwegingen zullen meegenomen worden in het besluit en worden per jaar bekeken:

- Welzijn leerling
- Verantwoord leerrendement
- Ondersteuningsmogelijkheden
- Expertise binnen het team
- Samenstelling en groepsgrootte van de klas

7. Conclusies en ambities

In de praktijk zijn we als school al gewend om volgens de standaard van passend onderwijs te werken, maar er zijn ook nog een aantal aandachtspunten te benoemen. In dit hoofdstuk willen we u een inkijk geven in de standaarden die er zijn, op welke manier wij hier reeds invulling aan geven, en waar onze ambities liggen.

De standaarden.

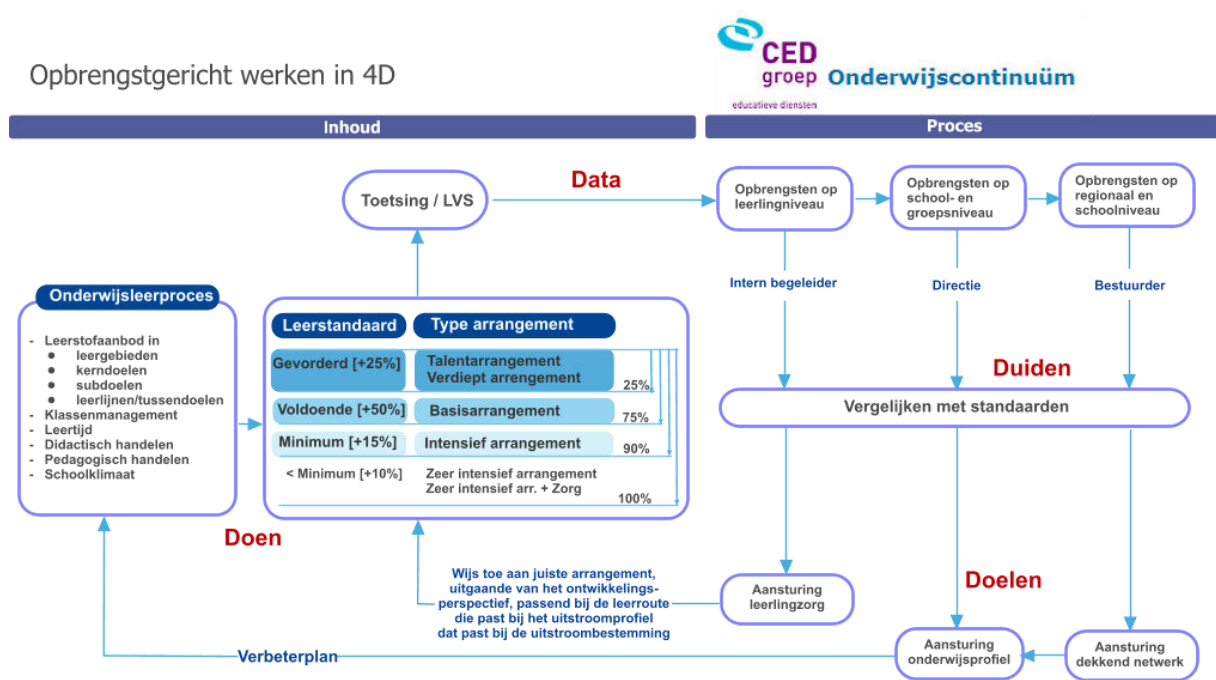
De basisondersteuning die we aan de kinderen geven, bestaat uit 6 standaarden.

1. Visie en beleid
2. Interne ondersteuningsstructuur
3. Pedagogisch klimaat en veiligheid
4. Handelingsbekwaamheid van het team

5. Samenwerken met de ouders
6. Samenwerken met externe partners

7.1 Visie en beleid

De Ark voert een helder beleid op het gebied van de ondersteuning van haar leerlingen, dit is een visie die bij het gehele team bekend is en door het hele team gedragen wordt. Dit doen we volgens de cyclus van opbrengstgericht werken:

ONZE AMBITIES OP DIT PUNT

- Het borgen van deze cyclus. We willen deze meerdere malen per jaar doorlopen, en in dat proces de ouders en de leerling meer betrekken. Hierover leest u meer onder punt 5.

7.2 Interne ondersteuningsstructuur

We vinden het als school belangrijk dat ieder kind les krijgt op het niveau dat bij hem past, en tevens dat dit behapbaar is voor de leerkracht. Daarom wordt er voor de vakken rekenen, spelling, begrijpend- en technisch lezen op 3 niveaus gewerkt. Daarnaast kan het zijn dat een leerling een eigen leerlijn nodig heeft voor een bepaald vakgebied, omdat het nog meer ondersteuning of uitdaging nodig heeft (zeer incidenteel). Om de zorg voor alle leerlingen en leerkrachten te waarborgen, krijgt de leerkracht ondersteuning van de intern begeleider welke hen coacht en begeleidt.

ONZE AMBITIES OP DIT PUNT:

- Als Ark zouden we in de toekomst de ondersteuning niet alleen met de intern begeleider, maar ook met de ouders en leerling willen evalueren.

- Inzichtelijk maken wanneer er voor een leerling een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld moet worden. Dit valt buiten de basisondersteuning.
- Structureel nagaan wat de effectiviteit is van de extra ondersteuning (arrangement Passend Onderwijs) en de ondersteuningsmiddelen. Dit waar nodig bijstellen.

7.3 Pedagogisch klimaat en veiligheid

Onder pedagogisch klimaat verstaan we de sfeer van, en de veiligheid in de leeromgeving van de leerlingen en medewerkers. Zowel de fysieke sfeer als de sociale sfeer. Als school willen we dit waarborgen door te werken met de Kanjertraining. De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat we door de Kanjertraining allemaal dezelfde taal zijn gaan spreken wanneer het gaat om sociaal wenselijk gedrag. Ook zien we dat het gemakkelijker is geworden voor leerkrachten en kinderen om elkaar op het gedrag aan te spreken. De sociale veiligheidsvragenlijsten die leerlingen invullen geven ons een goed beeld over het welbevinden van de leerlingen. De uitkomsten van deze vragenlijsten worden gedeeld met de Onderwijsinspectie.

Daarnaast hebben we de wettelijk verplichte meldcode rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. In de praktijk houdt dit in, dat we bij twijfel over veiligheid van de kinderen in de niet schoolse sfeer altijd contact op zullen nemen met de ouders/wettelijk verantwoordelijken om de veiligheid van de kinderen te bespreken en dat we waar nodig hier verdere acties op uit zullen zetten.

ONZE AMBITIES OP DIT PUNT:

- Het verder implementeren en borgen van de meldcode.

7.4 Handelingsbekwaamheid van het team

Op de Ark beschikken alle leerkrachten over een goed gevulde gereedschapskoffer met basisvaardigheden. Toch bestaan er verschillen tussen de leerkrachten onderling, zoals ieder mens zijn sterke- en ontwikkelingspunten heeft. Om het bestaande niveau te waarborgen en tevens tegemoet te komen aan de specifieke ontwikkelingswensen van de leerkrachten, heeft de Ark ieder schooljaar een beredeneerd aanbod aan bij- en nascholingsactiviteiten. Deze scholing is altijd gekoppeld aan het schoolplan en aan het Koersplan van Trinamiek. Via de Trinamiek Academie kunnen leerkrachten zich scholen op onderwerpen die aansluiten bij de ontwikkeling van de school.

Ook individueel kunnen leerkrachten bij- of nascholing aanvragen.

Het werken met leerteams geeft leerkrachten autonomie over het primaire proces terug. Het is een vorm van leren met en van elkaar die in de komende jaren verder ontwikkeld wordt.

Onze onderwerpen voor scholing het komende schooljaar:

- uitbouwen van het werken met leerteams.
- verder scholen van leerkrachten op de vakgebieden: Engels, cultuureducatie, digitale vaardigheden en burgerschap.
- aan de slag met het groepsplan binnen de cyclus van opbrengstgericht werken.
- leerkrachten volgen het programma Impact op leren.

7.5 Samenwerken met ouders

Als Ark vinden we de samenwerking met ouders zeer belangrijk. Zo hebben we een actieve MR en een even zo actieve OR. De afgelopen jaren hebben we verschillende acties uitgezet die de samenwerking en betrokkenheid van ouders moet vergroten. Hierbij valt te denken aan het invoeren van kennismakingsgesprekken aan het begin van het schooljaar voor ouders en kind. Er worden inlooppmomenten en open ochtenden georganiseerd en ouders worden uitgenodigd lessen bij te wonen.

ONZE AMBITIES OP DIT PUNT

- Opstellen en werken met een Klankbordgroep ouders

7.6 Samenwerking met externe partners

Wanneer we het tot nog toe hadden over samenwerken met externe partners, verliep dat via de intern begeleider en beperkte zich dat in grote lijnen tot de hulpvraag neerleggen bij ProfiPendi of het OEC van het samenwerkingsverband. Met de komst van Passend Onderwijs zullen we als school nog een aantal groeipunten door moeten en willen maken.

ONZE AMBITIES OP DIT PUNT

- De samenwerking met het Jeugdteam voortzetten
- Leerlingen met complexe(re) problemen bespreken in een multidisciplinair overleg (MDO).
- De samenstelling van het MDO helder houden. Hieraan nemen de volgende betrokkenen deel: IB, leerkracht, (directie), eventueel ProfiPendi en externe deskundigen. Ouders worden vanaf het begin bij deze besprekingen uitgenodigd.

Al met al kunnen we zeggen dat het onderwijs op De Ark al behoorlijk passend is, en dat is iets waar we trots op zijn. Ook zien we in dat er binnen bepaalde standaarden nog groeimogelijkheden zijn.

Groei: een van de kernwaarden van De Ark. Het waarborgen van deze groei is iets waar we onze verantwoordelijkheid in willen en kunnen nemen. We zullen dan ook vol vertrouwen de weg van Passend Onderwijs inslaan.

Bijlage 1: protocol medicijnverstrekking

Inleiding

Leraren op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s), verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. (Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen).

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden.

Leraren begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken. Leraren en schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Daarom wil de GGD middels dit protocol scholen een handreiking geven over hoe in deze situaties te handelen.

De drie te onderscheiden situaties zijn:

1. Het kind wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
3. Medische handelingen

De eerste situatie laat de school en de leraar geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leraar moet direct bepalen hoe hij moet handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor de individuele leraar geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

Op de volgende pagina's wordt elk onderdeel beschreven. Hiervoor is het betreffende toestemmingsformulier en/of bekwaamheidsverklaring.

Wij adviseren de school dit te gebruiken. Heeft de school naar aanleiding van dit protocol nog vragen, dan kunt zij zich wenden tot de sociaal verpleegkundige van de GGD die werkzaam is op school.

AD 1. Het kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd-, buik-, of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Een leraar verstrekt dan vaak- zonder toestemming of medeweten van ouders - een "paracetamolletje" of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet.

In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet. De schoolleiding zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?).

Ook wanneer een leraar inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met de ouders. Wij adviseren het kind met de ouders te laten bellen. Vraag daarna om toestemming aan de ouders om een bepaald middel te verstrekken.

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De leraar kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Raadpleeg bij twijfel altijd een arts. Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders zodat we niet uitputtend alle signalen kunnen benoemen die zich kunnen voordoen.

Enkele zaken waar u op kunt letten zijn:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)

- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Realiseer je als leerkracht dat je geen arts bent en raadpleeg, bij twijfel, altijd een (huis)arts. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie zich verergert. De zorgvuldigheid die hierbij in acht genomen moet worden, is dat er gehandeld wordt alsof het je eigen kind is.

AD 2: Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zetabletten bij toevallen. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leraar deze middelen wil verstrekken. In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven. Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd met het formulier 'Verklaring toedienen medicijnen'. Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Leg daarom ook schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de leraren verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind en laat het formulier 'Verklaring toedienen medicijnen' invullen.
- Lees goed de bijsluiter zodat je op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat je het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat u duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebt,

zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/ of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

AD 3. Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Gelukkig zien steeds meer scholen in hoe belangrijk het is voor het psychosociaal welbevinden van het langdurig zieke kind om, indien mogelijk, naar school te gaan.

Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en leraren vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de schoolleiding en de leraren gedaan. Schoolbesturen moeten zich, wanneer wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een leraar, wel realiseren dat zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is goed zich te realiseren wat hiervan de consequenties kunnen zijn.

Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders kan een schoolleiding of leraar al helemaal niets doen. Gezien de ingrijpendheid van de handelingen moet een schoolleiding een schriftelijke toestemming van de ouders vragen.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leraren als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde medische handelingen -de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

Vorenstaande is ook van toepassing wanneer een leraar bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen leraren niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische- en paramedische beroepen. Soms worden leraren betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leraren gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van de leraar moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet een leraar een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leraar en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de

verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leraar in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Heeft een leraar geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leraar doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een leraar voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden wij aan de medische handelingen niet te laten uitvoeren. Een leraar die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht - zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een leraar die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar

ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Om zeker te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid gedekt is, is het raadzaam om, voordat er wordt overgegaan tot medisch handelen, contact op te nemen met de verzekeraar van de school. Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze

medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, omdat wanneer de verzekeraar van een en ander op de hoogte wordt gesteld hij deze risico's kan meeverzekeren, eventueel tegen een hogere premie en onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een bekwaamheidsverklaring).

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen stel u dan direct in verbinding met de huisarts en I of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand heeft, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind. Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn.

[Werkwijze](#)

Als de school het zelf niet meer kan, zal het multidisciplinair overleg (MDO) een advies opleveren. Voor uitvoering van dat advies kan men putten uit de ondersteuningsmogelijkheden die het samenwerkingsverband in haar netwerk heeft opgenomen.

Bijlage 2: Dyslexieprotocol

DYSLEXIE OP DE ARK

Wat is dyslexie?

“Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.”

Dyslexie heeft niets te maken met de intelligentie van een kind. Wel kunnen kinderen met een hogere intelligentie meer last hebben van hun dyslexie, omdat ze vaker tegen teksten aan zullen lopen die ze wel willen, maar slechts moeizaam kunnen lezen. Kinderen of jongeren die problemen hebben met het lezen (of lezen én spellen) kunnen het onderwijs minder goed volgen. Daar moet immers veel gelezen en geschreven worden. In veel gevallen leidt hun zelfvertrouwen daaronder.

Dyslexie gaat nooit (helemaal) over. Ook na behandeling blijven leerlingen met dyslexie trage lezers en minder goede spellers, die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden en juist te spellen.

Daarnaast zijn er verschillen in de mate van dyslexie die een kind kan hebben. Er zijn lichtere en zwaardere vormen. Elke vorm vraagt zijn eigen benadering. Zo zal een lichtere vorm vaak pas in een hogere groep vastgesteld kunnen worden of soms zelfs pas in de hogere groepen van het voortgezet onderwijs.

Wat doen wij op school om leesproblemen te signaleren?

- Vanaf groep 1 wordt elk kind gevolgd op elk gebied, dus ook op het gebied van taalontwikkeling. Op grond van observaties en de gegevens uit toetsen kan er in de gaten worden gehouden of een kind meer moeite heeft met bijvoorbeeld het zich eigen maken van letters en later het leren lezen. Informatie over een eventuele dyslexie in de familie wordt ook in de signalering meegenomen.
- Pas na 1,5 jaar lees- en spellingonderwijs in de groepen 3 en 4 kan er, op zijn vroegst (in principe dus pas eind groep 4), bekeken worden of er sprake is van hardnekkige problematiek op het gebied van woord-lezen (of woord-lezen en spelling)

Om de mate van achterstand vast te stellen maakt de school gebruik van de CITO-DMT-toetsen (de Drie Minuten toets) en CITO-spelling vanaf groep 3. Daarnaast wordt er gekeken of de leerling profijt heeft van de geboden hulp (vastgelegd in groepsplannen).

Wat gebeurt er aan begeleiding en hulp op school?

Zolang er geen dyslexieverklaring is afgegeven spreken wij van kinderen met een (ernstige) lees- en/of spellingproblematiek. Deze kinderen worden niet anders benaderd dan kinderen die

wél een dyslexieverklaring hebben (uitgezonderd de Centrale Eindtoets). Op school gaan we preventief aan de slag bij een vermoeden van een lees- en/of spellingproblematiek (in welke vorm dan ook). Dit houdt in dat we tijdig extra hulp in de groep bieden aan die kinderen die dat nodig hebben.

Wat houdt dit nu concreet in:

- Extra instructie/begeleiding met betrekking tot lezen en/of spellen door de leerkracht
- Extra leestijd (“lees-kilometers maken”) en/of spellingtijd om de lesstof eigen te maken
- Van ouders wordt ook een actieve bijdrage gevraagd, door ook thuis te oefenen met het lezen

Dit alles wordt vastgelegd in een groepsplan.

Voor kinderen met (ernstige) lees-en/of spellingproblemen hanteren wij het zogenaamde “A, B, C, D, E-model”

A = Accepteren:

- School, ouders, maar vooral het kind accepteren dat er sprake is van een hardnekkig lees- en/of spellingsprobleem, dat wil zeggen dat verwachtingen met betrekking tot de leesprestaties en/of spellingsprestaties aangepast moeten worden.

B = Begrijpen:

- Naast het accepteren is van belang dat iedereen begrijpt wat het lees- en/of spellingsprobleem betekent en welke gevolgen dit kan hebben voor het kind.

C = Compenseren:

- Dit kan betekenen dat toetsen op school bijvoorbeeld voorgelezen zouden kunnen worden. Ook kan er gebruik gemaakt worden van vergrotingen van de tekst, indien het kind dit wenst.
- Dat er zo nodig gebruik mag worden gemaakt van hulpmiddelen (bijvoorbeeld een woordenboek/woordenlijst vanuit de spellingmethode, een tafelkaart).
- Dat kinderen extra tijd krijgen bij het maken van toetsen.

D = Dispenseren:

- Zo nodig vermindering en aanpassing van de te maken taken (bijvoorbeeld alleen de uitkomsten opschrijven).

E = Extra tijd:

- Meer oefening nodig voor lezen en spellen, extra leertijd geven.

“C, D, E” wordt bij ons op school gehanteerd voor alle kinderen met lees- en/of spellingsproblemen, ongeacht of er een officiële dyslexieverklaring is. Voor onze school is het dan ook niet noodzakelijk om die verklaring te hebben om de juiste hulp te krijgen in de klas.

Een dyslexieverklaring kan op de basisschool voor sommige kinderen een meerwaarde betekenen bij het Accepteren en Begrijpen van het lees en/of spellingprobleem.

Vaststellen van dyslexie?

Er is geen eenvoudige test waarmee dyslexie kan worden vastgesteld. Als school kunnen we een “vermoeden van dyslexie” uitspreken. Voor het afgeven van een dyslexieverklaring is echter een uitgebreid psychologisch en diagnostisch onderzoek door een orthopedagoog/GZ-psycholoog nodig.

VERGOEDINGSREGELING DYSLEXIE VANUIT DE GEMEENTE IJSSELSTEIN: PROTOCOL DYSLEXIE DIAGNOSE EN BEHANDELING 3.0 (PDD&B 3.0)

Sinds 1 januari 2009 is de bekostiging van onderzoek en behandeling van ernstige dyslexie (ED) opgenomen in de basisverzekering van zorgverzekeraars. Sinds januari 2015 zijn gemeenten belast met de uitvoering van deze zorg.

Voor de vergoede regeling via de gemeente (via het Jeugdteam IJsselstein, https://www.sociaalteam.nu/58/jeugdteam/algemene_informatie/dyslexie) komen alleen die kinderen in aanmerking die een ernstige vorm van dyslexie hebben. In de praktijk betekent dit dat slechts een erg klein percentage van de kinderen met alleen leesproblemen in aanmerking komt voor vergoed onderzoek en eventueel vergoede behandeling vanuit de gemeente.

Procedure volgens PDD &B 3.0 die door school gevolgd wordt:

- De school signaleert en meldt bij ouders dat er sprake is van een ernstige en langdurige leesachterstand.
- Bij deze signalering wordt door school de checklist leerlingdossier dyslexie gehanteerd (Masterplan Dyslexie) om te bezien of het dossier voldoet aan de eisen van PDD&B 3.0
- Is dit het geval dan stellen school en ouders een gezamenlijk dossier van de leerling samen dat ter screening aangeboden wordt aan Zien In De Klas. Deze organisatie screent of het dossier aan alle voorwaarden voldoet en zij geven een ontvankelijkheidsverklaring af die recht geeft op dyslexieonderzoek en eventuele behandeling.

Naast de (kleine) groep kinderen die voor een vergoed onderzoek in aanmerking kunnen komen, is er dus een grotere groep kinderen met lees- en/of spellingsproblemen voor wie dit niet geldt.

Het is voor een goede begeleiding m.b.t. lees- en/of spellingproblemen van het kind op onze school niet noodzakelijk dat er dyslexieonderzoek plaatsvindt (zie 'Wat gebeurt er aan begeleiding en hulp op school?'). Dyslexie-onderzoek is uitgebreid onderzoek en dus een behoorlijke aanslag op de onderzoeksuren die een school ter beschikking heeft. Dit wordt niet door school bekostigd

Indien ouders een officiële dyslexieverklaring toch gewenst vinden, kunnen zij er voor kiezen om op eigen kosten dyslexieonderzoek te laten verrichten bij een particulier bureau (bijv. Opdidakt, Praktijk ICU, RID, Adviesburo Comenius, ECLG etc.). De school draagt dan zorg voor de aanlevering van een dyslexiedossier.

www.praktijk-icu.nl

www.opdidakt.nl

www.rid.nl

www.comen.nl

www.eclg.nl

Bijlage 3: Beleid AD(H)D, Asperger, Dyslexie, Dyscalculie, ODD-CD, PDD-NOS e.d

Ark, november 2021

De zorg van de Tweede Kamer over een eerlijke kans op slagen voor de groep leerlingen met een handicap is terecht. Leerlingen met een handicap hebben ten opzichte van leerlingen zonder een handicap een inhoudelijk nadeel. Wanneer we een oordeel willen geven over het functioneringsniveau van een leerling met handicap in vergelijking met leeftijdsgenoten zonder, dan ontkomen we er niet aan de leerling met handicap hulpmiddelen toe te staan.

Gelijke behandeling

Het is verboden onderscheid te maken op grond van handicap of chronische ziekte. Een school maakt onderscheid op grond van handicap of chronische ziekte door geen doeltreffende aanpassingen te doen die het leerlingen met handicap mogelijk maken om hun handicap te compenseren. Een leerling met handicap heeft door het gebruik van hulpmiddelen geen inhoudelijk voordeel, maar wordt voor de handicap gecompenseerd, waarmee de leerling als het ware een gelijke startpositie heeft als leerlingen zonder handicap.

Ongelijke behandeling opheffen

Op basis van bovenstaande heeft een school een onderzoeksverplichting en moet zeggen wat ze gaat doen om de ongelijke behandeling op te heffen. Als aantoonbaar sprake is van een handicap is het aan de directie om te besluiten welke maatregelen noodzakelijk zijn bij het afnemen van toetsen. Artikel 55 van het Examenbesluit geeft aan dat de directie van de school gerechtigd is noodzakelijke maatregelen toe te staan tijdens de schoolloopbaan en voor het examen. De beslissingsbevoegdheid van de directie is feitelijk nog uitgebreider sinds het regulier onderwijs per augustus 2009 valt onder de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. De directie mag in het proces van een schoolexamen, dus tijdens de schoolexamens bijvoorbeeld, tijdelijk meer rekening houden met de beperking van een leerling. Maar dit moet wel strak omschreven en helder zijn, en het einddoel moet hetzelfde zijn als voor leerlingen zonder handicap. Ook moet de inspectie worden geïnformeerd. Deze mag de voorgenen maatregelen, indien goed onderbouwd, niet afwijzen. Het advies is om de gewijzigde afnamecondities goed vast te leggen en ook te communiceren naar derden die de resultaten willen gebruiken (bijvoorbeeld een nieuwe school of een orthopedagoog) zodat de uitkomsten goed geïnterpreteerd kunnen worden.

Standpunt Inspectie van het Onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap)

'Het is goed dat een school haar toetsbeleid goed doordenkt en beschrijft. Voor toetsen die diagnostisch worden ingezet, om na te gaan waar leerlingen het beste mee geholpen kunnen worden, kan de school allerlei keuzes maken in de condities rond toetsafname. Als toetsen echter gebruikt

worden om opbrengsten van scholen met elkaar te vergelijken, dan moeten de toetscondities zoals beschreven in de handleidingen van de toetsen gevolgd worden.’ Voor de toetsafname in het basisonderwijs geldt dus dat de inspectie ervan uitgaat dat de scholen zich houden aan de afnamevoorschriften die door de toetsuitgever in de handleiding zijn opgesteld. *‘Wij gebruiken toetsresultaten om de opbrengsten van scholen te beoordelen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de toetsresultaten valide en betrouwbaar zijn. Ook moeten ze zijn verkregen onder de condities, die beschreven zijn in de toetshandleiding. Door andere dan in de handleiding beschreven hulpmiddelen in te zetten voor bepaalde groepen leerlingen wordt de normering voor de opbrengstbeoordeling geweld aangedaan. De inspecteur kan in die gevallen besluiten om de opbrengsten niet te beoordelen.’*

Voor veel scholen is het standpunt van de inspectie reden om dan maar geen maatregelen te treffen voor leerlingen met een handicap in het geval daarvoor nog geen Protocol bestaat. We beschikken bijvoorbeeld al wel over een Protocol voor Dyslexie, en sinds 2020 is er een handreiking van het protocol ERWD (Ernstige Reken- en Wiskunde Problemen) voor de onderwijspraktijk. Deze handreiking zal geleidelijk zijn weg naar de klas vinden.

Standpunt CITO

CITO adviseert in principe alle leerlingen de toetsen onder dezelfde omstandigheden te laten maken en dus de voorgeschreven afname-instructies te volgen. Zo zijn de resultaten van leerlingen vergelijkbaar met die van anderen in hun groep en de normgroep. Er kunnen echter omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken om aanpassingen te doen of hulpmiddelen toe te staan. Daarbij dient steeds nadrukkelijk de vraag gesteld te worden of de toets nog steeds meet waarvoor die bedoeld is en of de aanpassing niet leidt tot overcompensatie waardoor de leerling bevoordeeld wordt ten opzichte van andere leerlingen. Het gebruik van bijvoorbeeld een zakrekenmachine zou dusdanig veel voordeel opleveren voor de betreffende leerling, dat dit niet is toegestaan. *‘Hulpmiddelen zoals een rekenmachine en tafelkaart zijn niet toegestaan bij toetsafnames. Toetsen zijn immers genormeerd zonder hulpmiddelen. Mocht een leerling een LVS-toets toch met hulpmiddelen maken, dan vervalt de vergelijking met de normgroep. De vaardigheidsniveaus I-V en A-E zijn dan dus niet van toepassing. U kunt de leerling dan alleen vergelijken met zichzelf.’*

Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften - CITO

In de wegwijzer valt het volgende op te tekenen:

- Een toets zoveel mogelijk aan laten sluiten bij de mogelijkheden van de leerling kan volgens CITO op drie manieren:
 - Rekening houden met de speciale kenmerken van een leerling;

- Bij de keuze van een toets aansluiten bij het niveau van de leerling (toetsen op maat);
- Zelf kleine aanpassingen doen aan de toetsomstandigheden. Uitgangspunt hierbij is steeds dat het te meten concept hierdoor niet verandert.
- De toets dient aan te sluiten bij de wijze waarop het onderwijs wordt aangeboden. De leerling moet zich kunnen herkennen in de toets en zich uitgedaagd voelen zonder de frustratie van een te moeilijke toets te ervaren.
- Als een leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft waarin bestaande toetsen niet voorzien, kunnen er zelf (kleine) aanpassingen gedaan worden. De leerkracht (en/of IB'er) heeft het beste zicht op wat een leerling nodig heeft. De leerkracht of IB'er bepaalt dus welke toets afgenomen wordt en welke aanpassingen aan de toetsomstandigheden (dus niet aan de toets zelf!) nodig zijn voor de betreffende leerling. Het is wel belangrijk van elke aanpassing een aantekening te maken in Parnassys..
- Voor de meeste aanpassingen die staan beschreven in de handleiding/wegwijzer geldt dat de leerkracht deze naar eigen inzicht kan doen. Er is dus geen officiële diagnose nodig.

Een dilemma

De school wordt heen en weer geslingerd tussen enerzijds de 'Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte' die voorschrijft dat de school doeltreffende aanpassingen doet die het leerlingen met handicap mogelijk maakt om hun handicap te compenseren en anderzijds het standpunt van de Inspectie van het Onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap) die verwijst naar de afnamecondities, die beschreven zijn in de toetshandleiding van de uitgever CITO, die in principe adviseert alle leerlingen de toetsen onder dezelfde omstandigheden te laten maken en dus de voorgeschreven afname-instructies te volgen. CITO geeft daarbij aan, dat er echter omstandigheden kunnen zijn die het noodzakelijk maken om aanpassingen te doen of hulpmiddelen toe te staan, waarbij steeds nadrukkelijk de vraag gesteld dient te worden of de toets nog steeds meet waarvoor die bedoeld is en of de aanpassing niet leidt tot overcompensatie waardoor de leerling bevoordeeld wordt ten opzichte van andere leerlingen.

De school is van mening dat er van overcompensatie geen sprake is. Door de leerling door het gebruik van hulpmiddelen voor de handicap te compenseren, verkrijgt de leerling een gelijke startpositie vergeleken met leerlingen zonder handicap. De school kiest er niet voor de leerling te frustreren door geen hulpmiddelen toe te staan. Om maar met CITO-woorden te spreken: Gewoon waar mogelijk, speciaal waar noodzakelijk. Wat ons betreft is het toestaan van hulpmiddelen voor kinderen met een handicap hard nodig!

Omstandigheden die het noodzakelijk maken om aanpassingen te doen en/of hulpmiddelen toe te staan.

Omstandigheden	Schriftelijk werk	Methode gebonden	Methodeonafhankelijke toetsen
	Toetsen	CITO LOVS Toetsen	
Algemeen	Volg de aanwijzingen in de handleiding plus: * maak onderscheid tussen onwil en onmacht; * maak gebruik van de specifieke sterke kanten van een leerling en houd rekening met de zwakke kanten; * maak de leerling eigenaar van de problematiek. Leerlingen weten vaak oplossingen waar wij als volwassenen nooit aan zullen denken; * extra tijd beschikbaar stellen voor de toetsafname; * toets in meerdere delen afnemen; * toets op een rustige werkplek afnemen.		
AD(H)D aanpassingen en hulpmiddelen	Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals: * het veranderen van verwachtingen ten aanzien van de leerling met AD(H)D * het aanbrengen van structuur in de klas * het scheppen van voorwaarden voor een optimale leersituatie (zoals opdrachten opbreken in kleine stukken door gebruik afdekblad, individuele instructie, gebruik time-timer, gebruik gehoorbeschermer) * het ontwerpen en uitvoeren van individuele beloningsprogramma's * zorgen voor afstemming tussen school en thuis. Daarbij kan een 'heen-en-weerschrift' heel belangrijk zijn		
Asperger aanpassingen en hulpmiddelen	Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals: * accepteer de leerling zoals hij is * wees emotioneel neutraal, dus word niet boos of verdrietig * verleen veiligheid en structuur en een zo groot mogelijke mate van voorspelbaarheid * het scheppen van voorwaarden voor een optimale leersituatie (zoals opdrachten opbreken in kleine stukken door gebruik afdekblad, individuele instructie, gebruik time-timer, gebruik gehoorbeschermer)		

Dyslexie
aanpassingen en
hulpmiddelen¹

Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals:

Bij het lezen:

- * boeken lezen die qua inhoud aansluiten bij de leeftijd en interesses van de leerling, maar die qua technisch niveau vereenvoudigd zijn
- * de leerling extra leestijd geven bij bijvoorbeeld zaakvakteksten
- * de leestaken voor zaakvakken verlichten, bijvoorbeeld minder pagina's of laten lezen of teksten van een makkelijker technisch niveau

Bij het schrijven:

- * extra hulp in de klas geven bij het schrijven van verhalen, verslagen en werkstukken
- * het werk van de leerling door een klasgenoot laten corrigeren
- * spellingfouten zoveel mogelijk negeren, onder voorwaarde dat de leerling woorden waarvan hij de spelling niet kent zoveel mogelijk klankzuiver schrijft
- * een gedifferentieerde beoordeling van dictees (bijvoorbeeld alleen fouten met een bepaalde spellingregel meetellen)
- * de schrijftaak verlichten (minder pagina's)
- * het aantal oefeningen beperken (ook minder oefeningen als huiswerk meegeven)
- * extra tijd geven voor schrijftaken
- * gebruik laten maken van hulpmiddelen zoals een woordenboek, regelkaart en tekstverwerker met spellingcontrole
- * waar mogelijk mondeling overhoren in plaats van schriftelijk, bijvoorbeeld bij topografie. Spellingfouten niet meerekenen.
- * geen Cito-dictees laten maken waarbij van te voren al vaststaat dat de leerling veel fouten gaat maken. Eventueel krijgt de leerling daarvoor in de plaats een dictee dat is afgestemd op zijn niveau. Methodegebonden dictees worden wel gemaakt op het niveau van de groep, maar niet beoordeeld.
- * maak gebruik van materialen van Dedicon voor de zaakvakken in groep 7 en 8 (dedicon.nl)

Bij toetsafnames:

- * toetsen voor Cito Begrijpend Lezen, Spelling en Rekenen geprotocolleerd voorlezen of via digitale audio-ondersteuning laten voorlezen.
- * vergrote versie hanteren (van A4 naar A3) als dit de wens van de leerling is
- * zwart-wit versie hanteren

¹ Zie ook: Beleid Dyslexie Ark en Ark van Noach

Dyscalculie aanpassingen en hulpmiddelen	Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals: * meer tijd geven voor het maken van de rekentaken, of een verminderde hoeveelheid werk * het onderdeel rekenen op een lager niveau laten maken * extra mondelinge uitleg en/of mondelinge overhoring Bij toetsafnames: * toets in meerdere delen afnemen * het gebruik van kladpapier, een tafelkaart of een opzoekboekje toestaan (daarin een helder overzicht van rekenstrategieën die werken) * het gebruik van een rekenmachine toestaan * mits noodzakelijk het werken met voorgedrukte, aan het niveau van de leerling aangepaste werkbladen * gebruik laten maken van schema's met mogelijke probleemoplossingsstrategieën * het duidelijk aangeven van de wenselijkheid van strategieverandering (plussommen in rood, minussommen in blauw etc.)
ODD-CD aanpassingen en hulpmiddelen	Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals: * een duidelijke structuur aanbieden in een voorspelbare leeromgeving, waar veiligheid, orde en regelmaat heersen * de leraar moet zich ervan bewust zijn dat een leerling met ODD-CD altijd op zoek is naar grenzen. Hierdoor ontstaan gemakkelijk conflicten, vooral met leraren maar soms ook met klasgenoten. Bij zo'n conflict kan het leerling(verbaal) geweld gebruiken. De leerkracht mag dit niet tolereren * ook moet de leerkracht duidelijk zijn in de eisen die hij aan de leerling stelt, bijvoorbeeld extreem gedrag direct corrigeren en duidelijke regels stellen * het is heel belangrijk om positief te blijven: veel complimentjes geven (ook al is dat moeilijk) en leuke momenten op een dag creëren. Voorkomen moet worden dat de leerling bevestigd krijgt dat iedereen tegen hem is. Voor de leerling is het het beste om iedere dag met een schone lei te kunnen beginnen. Wat gisteren is gebeurd, is gisteren gebeurd, en als er gisteren over is gepraat hoeft dat vandaag niet meer
PDD-NOS aanpassingen en hulpmiddelen	Maak gebruik van de aanpassingen en hulpmiddelen zoals deze in de deskundigenverklaring staan opgenomen, zoals: * accepteer de leerling zoals hij is * wees emotioneel neutraal, dus word niet boos of verdrietig

* verleen veiligheid en structuur en een zo groot mogelijke mate van voorspelbaarheid

* het scheppen van voorwaarden voor een optimale leersituatie (zoals opdrachten opbreken in kleine stukken door gebruik afdekblad, individuele instructie, gebruik time-timer, gebruik gehoorbeschermer)

Voor de Centrale Eindtoets van groep 8 kunnen specifieke/afwijkende voorschriften bestaan. Om te bepalen of een kind de Centrale Eindtoets moet maken is er een [beslisboom](#) gepubliceerd.

Specifieke en eventueel afwijkende voorschriften staan beschreven in de brochure [‘Leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften’](#) van het College voor Toetsen en Examens (oktober 2014).

Bijlage 4: Plusklas

Algemene informatie over de PLUSKLAS

Voor enkele kinderen van de groepen 5 t/m 8 bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan de plusklas.

CRITERIA VOOR TOELATING

1. De kinderen doen eerstelijns en tweedelijns verrijking en hebben daar niet genoeg aan.
2. Er moet sprake zijn van een voorsprong van meer dan 1,5 jaar op de vakgebieden rekenen, begrijpend lezen en spelling.
3. Leerlingen die een jaar overgeslagen hebben en/of zijn doorgetoetst (er moet doorgetoetst zijn waarbij de voorsprong minimaal 1 jaar is) en op dat niveau weer hoge I scores halen.
4. Mits voorhanden: IQ >130

De kinderen die aan criteria 1, 2, en/of 3 en 4 voldoen kunnen gaan meedoen in de plusklas.

Onderpresteerders kunnen geplaatst worden in de plusklas als er aan punt 4 voldaan is.

Daarnaast vult de groepsleerkracht de signaleringslijst in van het Sidi-R (lijst groep 3 t/m 8).

Aan de hand daarvan wordt bekeken of de kinderen eigenschappen hebben als: Snel van begrip zijn, grote en diepgaande interesse hebben, creatief en inventief denken, een grote woordenschat hebben, een scherp opmerkingsvermogen en geestelijk vroegrijp zijn. Ook wordt er gekeken naar de sociaal-emotionele ontwikkeling m.b.t. zelfbeeld, omgang met anderen en werkhouding. Is er sprake van extra zorg? Dit kan invloed hebben op de begeleiding in de plusklas.

HET DOEL V.D. PLUSKLAS

5. Omgaan met gelijkgestemden
6. Leren leren
7. Blijven presteren

LESINHOUD PLUSKLAS

8. Filosoferen, praten met elkaar over verschillende onderwerpen
9. Experimenteren en onderzoeken (eigen onderwerp of gezamenlijk)
10. Samenwerken aan opdrachten of in spelvorm.

DOELSTELLINGEN LEERLINGEN (OP HUN NIVEAU)

Zie ook figuur Tasc (thinking actively in a social context) verderop in de tekst.

- Analytisch, praktisch en creatief leren denken
- Leren onderzoeken: leervragen opstellen, nadenken over oplossingen en die verbeteren, doorzetten, focussen, onderzoek uitvoeren, gegevens verwerken, presenteren (in de plusklas en in de eigen groep)
- Leren samenwerken en overleggen: Je mening vergelijken met die van een ander, Taken verdelen, verantwoordelijkheid ervoor nemen, compromissen sluiten, ervaren waar je sterk of minder sterk in bent, gebruik maken van elkaars kwaliteiten.
- Leren evalueren en reflecteren: welke vaardigheden gaan goed, welke kan ik nog verbeteren, wat heb ik nodig, hoe ga ik het doen.
- Leren plannen

Bijlage 5: Programma kleine kanjerkring

Inhoud lessen kleine kanjerkring.

Doelgroep : Kinderen die in de klassensituatie opvallen door hun sociaal-emotioneel gedrag of naar aanleiding van het invullen van de vragenlijst in november of mei. Het doel van de kleine kanjerkring is om ieder kind een veilige basis te geven in zijn of haar handelen. Het kind helpen om zich op een autonome en authentieke manier te ontwikkelen door middel van zelfreflectie en rollenspel.

PROCEDURE

Kinderen die in de klas op sociaal-emotioneel gebied zich opvallend gedragen worden extra in de gaten gehouden door de leerkracht.

Daarnaast worden er 2 x in het jaar een kind- en leerkrachtenvragenlijst en een sociale veiligheidsvragenlijst ingevuld en een sociogram. Kinderen met opvallende uitslagen worden door de leerkracht met de I.B-ers en de kanjercoördinator besproken.

De I.B.-er en leerkracht bepalen samen, in overleg met de ouders, of het kind baat heeft bij de kleine kanjerkring. Een voorwaarde voor de kleine kanjerkring is de zelfreflectie van het kind. Dit is de reden dat de kleine kanjerkring alleen bedoeld is voor leerlingen uit de groepen 5 t/m 8.

De leerkracht, de I.B.-er en de kanjercoördinator bepalen uiteindelijk welke kinderen voor de kleine kanjerkring in aanmerking komen. Per training is er plaats voor maximaal 6 kinderen. Contact ouders: Met de ouders van de kinderen die aangemeld zijn wordt een intakegesprek gehouden. Het is belangrijk dat er een goed contact is tussen de kanjercoördinator en de ouders. In een open gesprek vertellen de ouders over de opvoeding van hun kind en de kind kenmerken. De kanjercoördinator legt het doel en de inhoud van de training uit.

Na afloop van de training vindt een eindgesprek met de ouders plaats. In dit gesprek vertellen zowel de ouders als de kanjercoördinator hun ervaringen.

De ontwikkeling van het kind wordt besproken. In sommige gevallen blijkt dat de training niet voldoende resultaat behaald heeft en wordt er doorverwezen naar de professionele hulpverlening.

De kinderen die deelnemen aan de training ontvangen na iedere bijeenkomst tips en een korte samenvatting van wat er besproken is en bewaren dit een speciale Kanjermap. De kinderen kunnen dan met de ouders bespreken wat er aan de orde geweest is. Dit is tevens een handig naslagwerk, voor zowel de kinderen als de ouders.

Bijeenkomst 1

DOEL

Kennismaken met elkaar en een veilige basis creëren voor de rest van de bijeenkomsten. (Een veilige basis is essentieel voor het verloop van de training.)

INHOUD

De vijf basisafspraken van de kanjertraining herhalen en bespreken.

De verschillende typen gedragingen bespreken a.d.h.v. de verschillende kleuren petjes.

Leren om jezelf voor te stellen en je op de goede manier te presenteren.

Het bespreken van de omgangsvormen.

Hoe doe jij? (zelfbeeld)

Iedereen is anders en dat is goed en dat mag.

Bijeenkomst 2:

DOEL

Het aanleren van presentatietechnieken. Rekening houden met elkaar en luisteren naar elkaar.

INHOUD

Luisteren en samenwerken Luisteren doe je met je hele lijf.

Hoe begin je een gesprek?

Waar praat jij gemakkelijk over?

Met elkaar in gesprek gaan en vragen leren stellen. (mol- en vlindervragen)

Bijeenkomst 3

DOEL

Het leren uiten en omgaan met gevoelens van jezelf en die van een ander.

INHOUD

Gevoelens, wat zijn dat?

Gevoelens uitspreken, gevoelens vergroten.

Leren dat andere niet kunnen weten hoe jij je uiteindelijk voelt.

Elkaar observeren.

Pieker niet alleen!

Bijeenkomst 4

DOEL

Met welke intentie geef je een compliment? Iets aardigs zeggen over jezelf en een ander.

INHOUD

Complimentjes geven en krijgen.

Gevoel bij het krijgen van geven van complimentjes.

Leren om complimentjes te geven.

Individuele leerpunten bespreken.

Bijeenkomst 5

DOEL

Het zelfbeeld van het ontwikkelen en het zelfvertrouwen vergroten.

INHOUD

Hoe vraag je iets aan een ander? Hoe vraag je of je mee mag doen?

Belangrijk is het moment van het vragen.

Hoe reageer je als er niet geluisterd wordt?

Zelfbeeld en zelfvertrouwen. Ieder kind doet ertoe, iedereen is belangrijk.

Bijeenkomst 6

DOEL

Van kritiek kun je leren.

INHOUD

Kritiek krijgen van een ander. Hoe ga je daar goed mee om?

Omgaan met positieve en negatieve feedback. Wat is het verschil?

Ervaringen uitwisselen en uitspelen van situaties.

Ind. Leerpunten.

Tips en traps.

Bijeenkomst 7

DOEL

Leren omgaan met conflictbeheersing.

INHOUD

Nee zeggen.

Vriendschap is belangrijk en moet je onderhouden.

Laat pesters kletsen.

Bijeenkomst 8

DOEL

Iedereen is anders en dat is goed.

INHOUD

Herhaling en ervaringen uitwisselen.

Evaluatie.

Bespreken van de kanjertips.

Kanjerdiploma.

Bijlage 6: Inventarisatie schoolstandaarden

School: De Ark

Hieronder 6 standaarden voor basisondersteuning met nadere specificaties:

Standaard 1 Visie en beleid

Standaard 2 Interne ondersteuningsstructuur

Standaard 3 Pedagogisch klimaat en veiligheid

Standaard 4 Handelingsbekwaamheid van het team

Standaard 5 Samenwerken met ouders

Standaard 6 Samenwerken met externe partners

Aan elke standaard zijn aanvullende specificaties voor de scholen voor SBO toegevoegd.

De vakjes achter de standaarden zijn bestemd voor het **eigen oordeel** van de school over de mate waarin zij al aan de standaard voldoet. **Ja** of **O**(ntwikkelpunt).

1 De school voert een helder beleid op het terrein van ondersteuning van haar leerlingen	Ja	O
1. De school heeft een expliciete visie op de ondersteuning van leerlingen. Deze visie wordt door het hele team gedragen	X	
2. Het ondersteuningsbeleid is gebaseerd op de uitgangspunten en de cyclus van opbrengstgericht werken	X	
3. De school werkt opbrengstgericht en heeft ambities geformuleerd voor de resultaten die zij met haar leerlingen wil bereiken	X	
4. De visie en het beleid zijn zichtbaar op de werkvloer.	X	

aanvullend voor SBO

5. De visie op onderwijs en ondersteuning van de school voor SBO houdt er op individueel, groeps- en schoolniveau rekening mee, dat alle kinderen die geplaatst worden specifieke ondersteuningsbehoeften hebben op orthodidactisch en/of orthopedagogisch terrein		
--	--	--

6. De school voor SBO sluit in haar onderwijs aan op de protectieve en belemmerende factoren van het individuele kind zonder daarbij de kerndoelen uit het oog te verliezen		
---	--	--

2 De school heeft een effectieve interne ondersteuningsstructuur	Ja	O
1. Taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd		
a. Taken en verantwoordelijkheden van leraren, interne begeleiding (IB) en directie op het terrein van de ondersteuning van leerlingen zijn duidelijk en transparant	X	
b. Er zijn afspraken over de kwaliteit en kwantiteit van de interne begeleiding	X	
c. Coaching en begeleiding van leraren is onderdeel van de taak van de interne begeleiding en de schoolopleider	X	
2. Goed onderwijs dat tegemoet komt aan uiteenlopende onderwijsbehoeften van de leerlingen		
d. De school heeft leerlijnen en tussendoelen vastgesteld, in elk geval voor technisch lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen/wiskunde en voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen	X	
e. De school werkt met groepsplannen waarin het onderwijs op drie niveaus wordt aangeboden en wordt gewaarborgd dat alle leerlingen minimaal alle essentiële (tussen)doelen bereiken	X	
f. De school gaat tenminste twee maal per jaar na of de leerlingen gedijen bij het onderwijsaanbod dat hen is toegewezen en stelt de groepsplannen zo nodig bij	X	
3. De school heeft vastgelegd wat een leerling met extra onderwijsbehoeften is		
g. De school volgt systematisch de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen	X	
h. De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben	X	
i. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	X	

4. De school heeft vastgesteld welke ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zij kan bieden		
j. De leraren worden ondersteund bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van ondersteuningsarrangementen voor individuele leerlingen.	X	
k. De school evalueert tenminste twee maal per jaar het externe ondersteuningsarrangement met de ouders en de leerling	X	
l. De school stelt voor leerlingen met een “eigen leerlijn” voor één of meer vakken een ontwikkelingperspectief (OPP) vast, maakt op basis hiervan beredeneerde keuzes in te behalen tussendoelen en leerstofaanbod, evalueert het OPP tenminste twee maal per jaar en stelt dit zo nodig bij.	X	
5. De interne ondersteuningsstructuur maakt deel uit van een dekkend netwerk van ondersteuningsmogelijkheden binnen het SWV. De school weet waar zij terecht kan in de regio voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften en kan snel voldoende deskundigheid inschakelen voor hulp	X	
6. De school gaat jaarlijks na wat de effectiviteit is van de ondersteuning en van de inzet van de ondersteuningsmiddelen en stelt dit zonodig bij	X	
7. De school draagt leerlingen zorgvuldig over. Na de overstap naar VO volgt de school de ontwikkeling van de leerlingen tot en met de overgang naar leerjaar 3, mede om de kwaliteit van het schooladvies te bewaken	X	

aanvullend voor SBO

8. De school voor SBO stelt voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast. Vanaf de didactische leeftijd van 20 maanden bevat dit ook het verwachte uitstroomprofiel naar VO		
9. De school voor SBO maakt beredeneerde keuzen voor de individuele leerling en op groeps- en schoolniveau op basis van de analyse van de ontwikkeling van de leerling(en)		
10. De school voor SBO zet een multidisciplinair team in om de individuele ondersteuningsarrangementen vorm en inhoud te geven		
11. De school voor SBO draagt leerlingen “warm” over naar het VO		

3 De school heeft een goed pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig	Ja	O
1. In lijn met de visie op ondersteuning heeft de school vastgesteld wat zij verstaat onder een goed pedagogisch klimaat	X	
2. De school beschikt over (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.	X	
3. De school gaat met informatie over leerlingen om volgens de wet bescherming persoonsgegevens	X	
4. De school heeft een veiligheidsbeleid en zicht op de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel conform de normen van de inspectie	X	
5. De school heeft beleid gericht op het voorkomen en stoppen van pestgedrag	X	
6. De school heeft (conform de wettelijke verplichting) een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	X	

aanvullend voor SBO

7. De school voor SBO biedt voortdurend op een positieve wijze aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van het (individuele) kind		
8. De school voor SBO stemt het onderwijsaanbod af op leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften op het gebied van leren die het gevolg zijn van uiteenlopende (complexe) sociaal-emotionele problematiek, zodanig dat alle leerlingen (weer) een positieve competentiebeleving en zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen		

4 Het team werkt gericht aan hun handelingsbekwaamheid en competenties	Ja	O
1. Het personeel beschikt over didactische, organisatorische en pedagogische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften	X	
2. Het personeel staat open voor reflectie en voor ondersteuning bij hun handelen en werkt continu aan hun handelingsgerichte vaardigheden	X	

3. Het personeel krijgt de mogelijkheid in teamverband te leren en te werken en wordt gestimuleerd en gefaciliteerd voor deelname aan lerende netwerken over de ondersteuning van leerlingen	X	
4. De school beschikt over een nascholingsplan waarin beschreven staat hoe de deskundigheidsbevordering individueel en in teamverband plaatsvindt, in samenhang met geformuleerde beleidsvoornemens/doelen in het schoolplan		X

aanvullend voor SBO

5. Het personeel (team) van de school voor SBO is in staat om de leerling succeservaringen te laten opdoen door afgestemde, uitdagende taken aan te bieden en hierbij de benodigde passende ondersteuning te geven		
6. Het team van de school voor SBO is voortdurend binnen de lerende organisatie bezig met analyseren, diagnosticeren, reflecteren en ontwikkelen om de individuele leerlingen passende ondersteuning in hun ontwikkeling te bieden		

5. De school werkt constructief samen met ouders	Ja	O
1. De school heeft beleid geformuleerd m.b.t. toelating, verwijzing en verwijdering van leerlingen conform de nieuwe wettelijke bepalingen in artikel 40 van de WPO. De school baseert dit beleid op het eigen schoolondersteuningsprofiel en het dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen in het SWV	X	
2. Naast de verplichte schriftelijke aanmelding voert de school met ouders een intakegesprek, waarin ouders ook gevraagd wordt naar eventuele specifieke onderwijsbehoeften van hun kind	X	
3. De school informeert ouders tijdig en regelmatig over de voortgang in de ontwikkeling van hun kind(eren)	X	
4. De school vraagt ouders regelmatig naar de wensen en verwachtingen bij de begeleiding van hun kind en naar hun ervaringen met hun kind thuis en hun kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis	X	
5. De school betreft ouders en leerlingen bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het ondersteuningsarrangement en maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is	X	

6. Als de school een beroep doet op externe deskundigen voor advies over, of begeleiding van de leerling, worden de ouders daarbij van het begin af aan betrokken	X	
7. De school ondersteunt ouders en leerlingen bij de overgang naar een andere school. Als een leerling de school verlaat, stelt de school samen met de ouders en de leerling een (onderwijskundig) rapport op. Ouders ontvangen een kopie	X	

aanvullend voor SBO

8. Ouders zijn, als ervaringsdeskundige, partner van de school voor SBO in het ontwikkelen van het individuele ontwikkelingsperspectief, met daarin een eigen deelverantwoordelijkheid		
--	--	--

6 De school werkt effectief samen met ketenpartners en het speciaal (basis)onderwijs	Ja	O
1. De interne begeleiding is verantwoordelijk voor het inschakelen van externe partners	X	
2. De IB bespreekt het inschakelen van externe partners vooraf met de ouders	X	
3. Het expertisecentrum van OEC IJsselstein (collegiale consultatie (CC) vanuit de scholen voor SBO) is het eerste aanspreekpunt voor vragen omtrent leerlingen. Als sprake is van complexe problematiek stellen IB en collegiaal consultant van het expertisecentrum samen vast welke externe partners moeten worden ingeschakeld	X	
4. Over de samenwerking met ketenpartners in de jeugdzorg (het Jeugdteam) zijn op lokaal niveau goede afspraken gemaakt. Het CJG draagt zorg voor het organiseren van de hulp om de school	X	
5. Een leerling met complexe problemen wordt op school besproken in een multidisciplinair overleg (MDO)	X	
6. Het MDO bestaat in elk geval uit IB en leerkracht, CC expertisecentrum en contactpersoon CJG. Overige deelnemers zijn op afroep beschikbaar als hun deskundigheid nodig is	X	
7. Ouders worden vanaf het begin bij de leerlingbespreking in het MDO uitgenodigd	X	

aanvullend voor SBO

8. De school voor SBO betreft de ouders vanaf het begin bij bespreking van de leerling met externe ondersteuners		
9. De school voor SBO is als partner betrokken bij het lokaal overleg over afstemming Zorg en Onderwijs binnen het CJG		

Deze inventarisatie is ingevuld door:

Naam school: De Ark op: 15 november 2021

In samenspraak tussen: ☒ directie; ☒ IB'er(s); ☒ leerkracht(en) ☒ ob ; ☒ mb ; ☒ bb.

Aankruisen wie heeft deelgenomen aan deze inventarisatie; zo nodig nader toelichten.